

Daniel Falcone

Varför Syrien splittrat vänstern: Intervju med Mellanösternkännaren Stephen Zunes

Ur *Truthout*, 10 juli 2017

Hur kan det komma sig att journalister och akademiker inom vänstern är så oerhört oeniga om Syrien, Assad och USA:s roll?

I denna intervju ger professor Stephen Zunes vid University of San Francisco – en ansedd kändare av Mellanöstern och USA:s politik där och författare till *Tinderbox: US Middle East Policy and the Roots of Terrorism* – sin syn på de olika synsätt på Syrien, som finns inom vänstern i USA.

Turkisk stridsvagn vid turkisk-syriska gränsen är åskådare till ett luftangrepp mot IS-positioner i Kobani 4 oktober 2014

Daniel Falcone: Kan du ge oss en liten bakgrund och sätta in i sitt sammanhang vad du uppfattar som skärningspunkterna inom vänstern beträffande USA:s roll i Syrien?

Stephen Zunes: De flesta ansedda forskarna och journalisterna med vänsteråsikter är i allmänhet eniga om, även om analyserna skiljer sig åt lite, att den syriska regimen är förfärligt repressiv och inte särskilt progressiv i något som helst avseende.

Det råder också samsyn om att huvuddelen av den väpnade oppositionen domineras av reaktionära salafistiska extremister och att den i huvudsak icke vålds-inriktade rörelse som växte fram 2011 hade starka progressiva och demokratiska inslag, men att den till stor del krossats. Vidare att USA och andra utanförstående krafter (Saudiarabien, Turkiet, Qatar, Ryssland, Iran, Hezbollah, Storbritannien, Frankrike, osv.) inte bör bomba, leverera vapen, sätta in trupper eller bidra till blodbadet på något annat sätt.

Det finns några bloggare, som tillhör vissa små sekteristiska grupper och som farit på resor

sponsrade av Syriens regering, som kallar sig själva ”oberoende journalister”, men i huvudsak sluter de upp bakom den syriska regeringens hållning och är inte särskilt trovärdiga. (På dessa resor får deltagarna förlita sig på tolkar som regeringen ställt till förfogande och de får inte intervjua någon på egen hand utan en övervakare från regeringen, de får bara besöka områden som regeringen kontrollerar och träffar aldrig några riktiga företrädare för oppositionen.)

I vissa avseenden handlar motsättningarna om skillnaderna mellan den mer demokratiska vänstern och den mer auktoritära vänstern, mellan dem som mer drivs av universella principer och dem som mer drivs av ideologi, de som inser det komplexa i lägen liknande det i Syrien och de som har ett mer förenklat synsätt. Det råder en viss enighet mellan de båda sidorna i motståndet mot militärt ingripande av USA, vapenleveranser eller andra åtgärder som bara skulle förvärpa blodbadet.

När det handlar om Bashar al-Assad verkar vänstern vara riktigt oenig om hans agerande och tänkande. Om exempelvis jag skulle kritisera Assad kan jag få heta ”imperialistvän”. Och samtidigt, om jag inte kritiserade Assad skulle jag kunna bli kallad samma sak. Vad är det egentligen som ligger bakom detta? Finns det någon mellanposition som du ser det?

Den syriska regeringen är i grunden en familjediktatur med rötterna i Ba’ath-partiets militära gren. Den enda egentliga ”liberalisering”, som ägt rum under den yngre Assad har skett på det ekonomiska området med privatiseringar av offentliga tillgångar, där man gynnat olika regimtrogna kompisar inom näringslivet. Bara för att USA och andra regeringar i väst är motståndare till en viss ledare av rent hycklande imperialistiska orsaker innebär det inte att denne är ”progressiv”.

Att försvara eller förneka krigsförbrytelser med tal om ”kamp mot terrorismen” – som bombningar av tätbefolkade områden i städerna – är felaktigt, oavsett om det görs av armén i Syrien, Israel, Saudiarabien eller USA. Som medborgare i USA vilar ett särskilt ansvar på mig att främst inrikta mig på att avslöja och fördöma krigsförbrytelser som USA, eller grupper som USA stöder, gör sig skyldiga till, men det innebär inte att krigsförbrytelser är något mindre ont om de begås av någon annan regering med vapen från något annat land.

På samma sätt kan man både vara motståndare till grymheter som den syriska regimen gjort sig skyldig till som de grymheter rebelsidan svarat för, eller en militär intervention av USA. Och faktum är att USA:s ingripande i Syrien har lett till att än fler oskyldiga dödas – en påminnelse om att USA:s militära interventioner i allmänhet har mycket lite med mänskliga rättigheter att göra och betydligt mer med att flytta fram landets hegemoniska intressen.

Hur ser du på Obamas utrikespolitik jämfört med vad Trumpdoktrinen kan innebära för regionen?

Obama var utsatt för ett oerhört tryck av såväl republikaner som av hökar bland demokraterna i kongressen och hans egen administration för att gå in militärt i Syrien. Det slutade med att han sade nej till en del förslag om intervention och stödde andra. Till en början handlade det om militär träning i begränsad form och vapenleveranser till så kallade ”moderata” rebeller, som endera inte ledde till några större resultat eller till att rebellerna lierade sig med hårdföra islamister. Då bestämde han sig för att stöd bara skulle ges till rebeller som stred mot Isis, inte regimen i Syrien, och att göra en omfattande satsning på att stödja Syriens demokratiska styrkor, en koalition under ledning av det vänsterinriktade kurdiska YPG.

Under hans två sista år vid makten började USA också att bomba Isis. Även om USA:s bombningar bidragit (tillsammans med en rad andra faktorer) till strategiska motgångar för Isis har USA inte haft någon större påverkan på upproret mot Assad – den första resningen av icke vålds-karaktär var i huvudsak spontan och inhemskt baserad, de stora rebellgrupperna

fick inte sina vapen direkt från USA och blodbadet skulle inte ha blivit särskilt mycket mindre om Obama inte agerat över huvud taget.

Trump däremot har inte bara drastiskt ökat bombningarna av områden kontrollerade av Isis, han har också börjat sikta in sig på Syriens regering och dess bundsförvanter och bl a bombat en syrisk flygvapenbas, skjutit ned ett syriskt flygplan och angripit en regeringstrogen shiamilis. Detta är en olaglig och farlig upptrappning, som kan leda till en direkt sammandrabbning med Iran eller rent av Ryssland och är därför oerhört oroväckande (precis den sorts agerande som Obama försökte undvika och som inte heller Pentagon är särskilt förtjust i).

Seymour Hersh har precis uppgett att Trump kände till att Assad inte var skyldig till användning av kemiska vapen, men att han ändå gav order om att bomba Syrien. Det innebär inte att Assad inte skulle utöva ett skräckvälde mot sitt eget folk, men var det här något som gjordes bara för att visa att Trump är en "tuff kille"?

Jag har beundrat Sy Hersh i flera decennier, men jag har faktiskt varit rätt skeptisk till mycket av det han skrivit om Syrien. Det finns ganska starka bevis för att den syriska regeringen legat bakom båda kemvapenattacker (bl a från trovärdiga källor utanför USA, som också varit kritiska till krigsförbrytelser av USA eller dess allierade). Beträffande Hersh´ artikel i *Die Welt* anser jag att belägg från medicinska och kriminaltekniska experter, oberoende strategiska bedömare och ansedda människorättsorganisationer vara mer trovärdiga än en enda artikel, som också avvisades av den tidning [*London Review of Books*, ö.a.] som ursprungligen beställt den, eftersom de ansåg den främst vara baserad på anonyma källor och därmed inte övertygande.

Jag har inte läst Vita husets rapport om tragedin i Khan Shaykhun, eftersom jag inte litar på dem och anser det vara fullt möjligt att de till och med skulle kunna fabricera en incident eller en kris bara för att möjliggöra ytterligare militär intervention av USA. Men samtidigt har jag läst andra rapporter, som kommer med starka argument för att det var den syriska regeringen som låg bakom och för att alternativa scenarios inte är sannolika. Men ytterst, oavsett vem som bär skulden, handlar det om att USA inte ska bomba i Syrien och att vänstern borde fokusera på de illegala och farliga konsekvenserna av den här sortens upptrappning och arbeta för att få stopp på det i stället för att ägna sig åt ogrundade konspirationsteorier, som bara skadar vår trovärdighet.

Nyligen attackerade *Veterans for Peace* journalisten Amy Goodman för snedvriden täckning av Syrien. Har du sett det brev de skickade till Goodman och kan du säga något om hur detta ytterligare illustrerar progressiva mediers olika sätt att skildra Syrien? Var kan man få det "rätta" perspektivet på denna konflikt?

Jag litar verkligen inte på de stora medierna i USA (som tenderar att stödja den hållning USA:s regering intar) när det gäller att få veta sanningen om Syrien, men jag litar heller inte på *Russia Today*, *Global Research* och andra konspiratoriska websajter. Jag anser faktiskt att *Democracy Now!* varit ganska bra. Amy Goodman har ju gett prov på större integritet och mod än nästan någon annan journalist jag känner till. Hon blev nästan dödad när hon avslöjade de grymheter den USA-stödda indonesiska regeringen gjort sig skyldig till på det ockuperade Östtimor och har rapporterat om åtskilliga brott som USA och dess allierade gjort sig skyldiga till och avslöjat några av de värsta uttrycken för USA-imperialismen. Hon har också rapporterat om grymheter som de syriska rebellerna gjort sig skyldiga till och det sätt som USA, reaktionära arabmonarkier och andra har bidragit till den syriska tragedin på och hur både Obamas och Trumps administrationer vilselett allmänheten.

Hon är en mycket trovärdig källa och därför är påståendena om att hon plötsligt skulle ha intagit en Washingtonvänlig hållning bara löjliga. Jag kunde inte låta bli att notera att i det

brev denna lokalgrupp av *Veterans for Peace* skrivit fanns en uppmaning om att hon i sina program skulle bjuda in sådana som, enligt dem, ”kan något om Syrien”. Den enda gäst de nämnde var deras egen vice ordförande, en person som deltagit i dessa resor som regimen i Syrien sponsrat som som i övrigt inte har någon erfarenhet av eller kunskap om landet. De som Amy bjudit in har däremot mestadels varit ansedda forskare, journalister och människorättsaktivister som – trots skilda åsikter om en rad saker i Syrienfrågan – verkligen kan något om landet.

Översättning: *Björn Erik Rosin*